

Seurattu SDK 541/2022 saakka.

7.8.2015/873

Maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilaki

Katso tekijänoikeudellinen huomautus [käyttöehdoissa](#).

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

I OSA

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 luku

Lain keskeinen sisältö ja soveltamisala

1 §

Lain tarkoitus

Tässä laissa säädetään maatalousyrittäjän ja apurahansaajan oikeudesta korvaukseen työtaturman ja ammattitaudin johdosta.

2 §

Maatalousyrittäjä ja maatalousyrittäjätyö

Maatalousyrittäjällä tarkoitetaan maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 3 §:ssä tarkoitettua maatilatalouden harjoittajaa, kalastajaa ja poronomistajaa, mainitun lain 3 ja 4 §:ssä tarkoitettua maatalousyrittäjän perheenjäsentä sekä mainitun lain 3 §:n 5 ja 6 kohdassa tarkoitettua henkilöä.

Maatalousyrittäjätyönä pidetään maatalousyrittäjän tekemää maatalousyrittäjän eläkelain 3 §:ssä tarkoitettua työtä. Maatalousyrittäjätyöksi ei katsota mainitun lain 7 §:n 5 kohdassa tarkoitettua eri yrityksenä pidettävää toimintaa.

Maatalousyrittäjän eläkelain 3 §:stä poiketen edellä 1 ja 2 momentissa ei edellytetä, että maatilataloutta harjoitetaan vähintään viisi hehtaaria maatalousmaata käsittävällä viljelmällä.

3 §

Apurahansaaja ja apurahansaajan työ

Apurahansaajalla tarkoitetaan maatalousyrittäjän eläkelain 10 a §:n mukaan vakuuttamisvelvollista apurahansaajaa.

Apurahansaajan työnä pidetään hänen mainitun lain 8 a §:ssä tarkoitettua tieteellisen tutkimuksen tekemistä tai taiteellisen toiminnan harjoittamista.

4 §

Muut määritelmät ja viittaussäännökset

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *vahingolla* 11 §:ssä tarkoitetun vahinkotapahtuman seurausta;

2) *pakollisella vakuutuksella* 5 §:n 1 ja 2 momentin mukaan vahvistettua tai jatkettua tämän lain mukaista vakuutusta;

3) *vahingoittuneella* henkilöä, jolle on sattunut 11 §:ssä tarkoitettu vahinkotapahtuma;

4) *EU:n sosiaaliturva-asetuksilla* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004 ja sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 987/2009;

5) *tietosuoja-asetuksella* luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus);

6) *kolmannella valtiolla* valtiota, johon ei sovelleta EU:n sosiaaliturva-asetuksia eikä Suomea sitovaa sosiaaliturvasopimusta, jossa on työtapaturmia ja ammattitauteja koskevia määräyksiä;

7) *vanhuuseläkkeellä* työntekijän eläkelain (395/2006) 3 §:ssä mainittujen lakien mukaista vanhuuseläkettä, työntekijän eläkelain voimaantulolain (396/2006) 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua aikaisemman lainsäädännön mukaista vanhuuseläkettä, kansaneläkelain (568/2007) mukaista vanhuuseläkettä sekä niitä vastaavaa ulkomailta maksettavaa eläkettä;

8) *työkyvyttömyyseläkkeellä* työntekijän eläkelain 3 §:ssä mainittujen lakien mukaista toistaiseksi myönnettyä täyttä työkyvyttömyyseläkettä ja työuraeläkettä, kansaneläkeläissa tarkoitettua toistaiseksi myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä, työntekijän eläkelain voimaantulolain 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuun aikaisempaan lainsäädäntöön perustuvaa täyttä työkyvyttömyyseläkettä, kansaneläkelain voimaantulosta annetun lain (569/2007) 1 §:n 3 momentissa tarkoitettuun aikaisempaan lainsäädäntöön perustuvaa työkyvyttömyyseläkettä ja niitä vastaavaa ulkomailta maksettavaa eläkettä, sekä työntekijän eläkelain voimaantulolain 24 §:n 2 momentissa tarkoitettua luopumistukea, joka otetaan huomioon työntekijän eläkelain 92 §:n 2 momentissa tarkoitettuna eläkkeenä.

(17.4.2020/247).

Mitä tässä laissa säädetään työkyvyttömyyseläkkeestä, sovelletaan myös lakisääteiseen toistaiseksi myönnettyyn tapaturmaeläkkeeseen ja liikennevakuutuslain (279/1959) mukaiseen ansionmenetykskorvaukseen sekä niitä vastaaviin ulkomailta maksettaviin eläkkeisiin.

Mitä tässä laissa säädetään Euroopan unionin jäsenvaltiosta, sovelletaan vastaavasti Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon ja Sveitsiin.

Mitä työtapaturma- ja ammattitautilaissa (459/2015) säädetään työntekijästä tai vahingoittuneesta, sovelletaan tässä laissa edellä mainittuun lakiin viitatuilta osin maatalousyrittäjään ja apurahansaajaan.

Mitä työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetään vakuutuslaitoksesta, sovelletaan tässä laissa edellä mainittuun lakiin viitatuilta osin maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokseen, ellei tässä laissa toisin säädetä.

Mitä maatalousyrittäjän eläkelaisissa säädetään työeläkevakuutusmaksusta, sovelletaan tässä laissa edellä mainittuun lakiin viitatuilta osin tämän lain mukaiseen vakuutusmaksuun, ellei tässä laissa toisin säädetä.

5 §

Vakuuttamisvelvollisuus

Maatalousyrittäjälle, jolle vahvistetaan maatalousyrittäjän eläkelain 10 §:n mukainen vakuutus, vahvistetaan samalla samalle ajalle ja samasta maatalousyrittäjätyöstä myös tämän lain mukainen vakuutus.

Apurahansaajalle, jolle vahvistetaan maatalousyrittäjän eläkelain 10 a §:n mukainen vakuutus, vahvistetaan samalla samalle ajalle ja samasta apurahansaajan työstä myös tämän lain mukainen vakuutus. Vastaavasti tämän lain mukaista vakuutusta jatketaan sellaisella apurahansaajalla, jonka maatalousyrittäjän eläkelain mukaista vakuutusta jatketaan keskeytyksen jälkeen mainitun lain 10 c §:n 2 momentin mukaisesti. Jos apurahansaajan maatalousyrittäjän eläkelain mukaisen vakuutuksen voimassaoloaika tarkistetaan mainitun lain 10 d §:n mukaisen yhdistämisen johdosta, myös tämän lain mukaisen vakuutuksen voimassaoloaika tarkistetaan vastaavasti.

Jos 1 tai 2 momentissa tarkoitettu työeläkevakuutus päättyy tai sen voimassaolo keskeytetään, myös tämän lain mukainen vakuutus päättyy tai keskeytyy.

6 §

Vapaaehtoisesti järjestettävä työtapaturma- ja ammattitautiturva

Tämän lain mukainen työtapaturma- ja ammattitautiturva voidaan ulottaa vapaaehtoisella vakuutuksella koskemaan myös muuta kuin sellaista maatalousyrittäjätyötä, jonka perusteella maatalousyrittäjä on velvollinen ottamaan maatalousyrittäjän eläkelain 10 §:ssä tarkoitetun vakuutuksen siten kuin tämän lain VI osassa säädetään.

7 §

Vapaa-ajan tapaturmaturva

Tämän lain 5 ja 6 §:ssä tarkoitettuun vakuutukseen voidaan liittää vapaaehtoisella vakuutuksella turva vapaa-ajalla sattuvan tapaturman varalta siten kuin VI osassa säädetään.

8 §

Korvausten ensisijaisuus ja suhde muihin etuuksiin

Vahingoittuneen oikeus korvaukseen tai etuuteen muun lain perusteella ei vähennä hänelle tämän lain mukaan kuuluvaa korvausta, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Tämän lain mukaisiin vakuutuksiin perustuvat korvaukset otetaan huomioon muussa laissa säädettyä korvausta määrättäessä samalla tavoin kuin työtapaturma- ja ammattitautilain mukaiset korvaukset, ellei tässä laissa tai muussa laissa toisin säädetä.

9 §

Alueellinen soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan sellaiseen maatalousyrittäjään ja apurahansaajaan, johon sovelletaan maatalousyrittäjän eläkelain alueellista soveltamisalaa koskevien säännösten nojalla Suomen lainsäädäntöä.

10 §

Toimeenpano

Lain toimeenpanoon kuuluvista tehtävistä huolehtii maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos, jonka tehtävät hoitaa maatalousyrittäjän eläkelaiassa tarkoitettu Maatalousyrittäjien eläkelaitos.

II OSA

KORVATTAVAT VAHINKOTAPAHTUMAT

2 luku

Yleiset säännökset

11 §

Korvattavat vahinkotapahtumat

Tämän lain mukaisena *vahinkotapahtumana* korvataan työtapaturma ja ammattitauti siten kuin jäljempänä säädetään.

Vahinkopäivällä tarkoitetaan työtapaturman sattumispäivää ja työtapaturma- ja ammattitautilain 31 §:n mukaista ammattitaudin ilmenemispäivää.

12 §

Korvausvelvollisuus ja vakuutus

Vahinkotapahtuman korvaaminen edellyttää, että vahinkotapahtuma on sattunut:

- 1) maatalousyrittäjän eläkelain 3 §:n 1–4 tai 6 kohdassa tarkoitettulle maatalousyrittäjälle sellaisena aikana, jolle hän on velvollinen ottamaan mainitun lain 10 §:n mukaisen vakuutuksen, tai maatalousyrittäjän eläkelain 8 a §:ssä tarkoitettulle apurahansaajalle sellaisena aikana, jolle hän on velvollinen ottamaan mainitun lain 10 a §:n mukaisen vakuutuksen;
- 2) maatalousyrittäjän eläkelain 3 §:n 5 kohdassa tarkoitettulle maatalousyrittäjälle sellaisena aikana, jolle hän on velvollinen ottamaan ja jolle hänellä on voimassa mainitun lain 10 §:n mukainen vakuutus tai vireillä hakemus sen saamiseksi;
- 3) edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettulle henkilölle sellaisena aikana, jona maatalousyrittäjätyö tai apurahansaajan työ ei ole hänen täytettyään 18 vuotta vielä ehtinyt jatkua yhdenjaksoisesti vähintään neljää kuukautta; tai
- 4) 1 tai 2 kohdassa tarkoitettulle henkilölle, joka tulee työntekijän eläkelain 3 §:ssä mainittujen lakien mukaiseen toistaiseksi myönnettyyn täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen, täyden tai osittaisen työkyvyttömyyden perusteella myönnettyyn kuntoutustukeen tai osittaisen työkyvyttömyyden perusteella toistaiseksi myönnettyyn osatyökyvyttömyyseläkkeeseen oikeuttavasti työkyvyttömäksi ja vahinkotapahtuma on sattunut ennen kuin 30 päivää on kulunut siitä, kun hän sai tiedon eläkelaitoksen tai muutoksenhakuelimen eläkkeen myöntämisestä koskevasta päätöksestä; jollei muuta näytetä, hänen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, jona päätös on postitettu hänen ilmoittamaan osoitteeseen. (17.12.2020/1160)

Jollei maatalousyrittäjä tai apurahansaaja ole ammattitaudin ilmenemisaikana enää työssä, josta ammattitauti on voinut aiheutua, ja työtapaturma- ja ammattitautilain 32 §:n nojalla korvausvelvollisuus määräytyy maatalousyrittäjätyön tai apurahansaajan työn perusteella, vahinkotapahtuman korvaamisen edellytyksenä on 1 momentista poiketen, että

maatalousyrittäjä tai apurahansaaja on täyttänyt 1 momentissa tarkoitetut edellytykset ollessaan korvausvelvollisuuden määräävässä työssä.

13 §

Lääketieteellisen syy-yhteyden arviointi

Vahinkotapahtuman korvaamisen edellytyksenä on todennäköinen lääketieteellinen syy-yhteys vahinkotapahtuman ja vamman tai sairauden välillä, jollei jäljempänä toisin säädetä. Syy-yhteyden arvioinnissa otetaan huomioon erityisesti lääketieteelliset löydökset ja havainnot, vahingon sattumistapa sekä aikaisemmat vammat ja sairaudet.

3 luku

Tapaturmaa koskevat säännökset

14 §

Tapaturma

Tapaturmalla tarkoitetaan ulkoisesta tekijästä johtuvaa äkillistä ja odottamatonta tapahtumaa, joka aiheuttaa maatalousyrittäjälle tai apurahansaajalle vamman tai sairauden.

15 §

Muut tapaturman aiheuttamana pidettävät vammat ja sairaudet

Mitä tapaturmasta säädetään, sovelletaan myös työtapaturma- ja ammattitautilain 18 §:ssä lueteltuihin muihin tapaturman aiheuttamina pidettäviin vammoihin ja sairauksiin.

16 §

Tapaturman aiheuttama vamman tai sairauden olennainen paheneminen

Tapaturman seurauksena korvataan myös muun kuin tässä laissa tarkoitetun vamman tai sairauden olennainen paheneminen noudattaen, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 19 §:ssä säädetään tapaturman aiheuttaman vamman tai sairauden olennaisen pahenemisen korvaamisesta.

4 luku

Maatalousyrittäjän työtapaturmaa koskevat säännökset

17 §

Maatalousyrittäjän työtapaturma

Maatalousyrittäjän työtapaturmalla tarkoitetaan tapaturmaa, joka on sattunut maatalousyrittäjälle maatalousyrittäjätöissä, maatalousyrittäjän työtekopaikan alueella tai maatalousyrittäjän työtekopaikan alueen ulkopuolella siten kuin 18–22 §:ssä säädetään.

18 §

Maatalousyrittäjätöissä sattunut tapaturma

Maatalousyrittäjätöissä sattuneena pidetään tapaturmaa, joka on sattunut maatalousyrittäjälle työnteon yhteydessä.

Työntekoon rinnastetaan myös työtehtävästä johtuva matkustaminen. Matkustamiseen katsotaan kuuluvan myös 20 §:n 1 kohdassa tarkoitettu vähäinen poikkeaminen matkareitiltä.

19 §

Tapaturma maatalousyrittäjän työtekopaikan alueella